

Zaaknummer : 01128346
Ons Kenmerk : ODH1441987
Datum : 31-03-2026

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 3 februari 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Woonpartners Midden-Holland. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*), de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en de gierzwaluw (*Apus apus*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan de Jacob van Lennepstraat 2A en 2-20 (even), Jacob van Lennepstraat 1-15 (oneven), Oltmansstraat 1A en 1-19 (oneven), Oltmansstraat 2-16 (even), Potgieterstraat 14-20 (even) te Waddinxveen. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 augustus 2026 tot en met 1 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan Woonpartners Midden-Holland;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking tot en met 31 december 2029.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

1. Locatie nestplaatsen huismus, gierzwaluw en spreeuw
2. Locatie verblijfplaats gewone dwergvleermuis
3. Locatie tijdelijke nestkasten huismus en vleermuis en nestkasten gierzwaluw en spreeuw.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Complex 260 Waddinxveen Activiteitenplan' van 17 april 2025 en de gegevens 'aanvulling omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit' van 13 november 2025 en 8 januari 2026.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

(her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: binnen twee weken na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning; en
 - b. voor permanente voorzieningen: minimaal één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Soortspecifieke voorschriften

10. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor de gewone dwergvleermuis functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van aanwezige gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus dient te worden voorkomen.
- a. Controleren op functionaliteit ten behoeve van de huismus dient uitgevoerd te worden kort voorafgaand aan het broedseizoen van de huismus en spreeuw tussen 1 februari en 1 maart;
 - b. Controleren op functionaliteit ten behoeve van de gierzwaluw dient uitgevoerd te worden kort voorafgaand aan het broedseizoen van de gierzwaluw, welke loopt van 15 april t/m 31 augustus.
 - c. Tijdelijke voorzieningen welke in gebruik zijn mogen niet gehinderd worden door netten en/ of steigers welke voor de kasten geplaatst worden. Wanneer het plaatsen van netten en/ of steigers voor een tijdelijke voorziening benodigd is, dient deze voorziening ongeschikt gemaakt te worden.
11. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de permanente voorzieningen dienen functioneel te zijn;
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in acht is genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - c. de gewenningsperiode van de huismus in acht is genomen. Dit betreft een periode van 3 maanden; en
 - d. de broedperiode voor de huismus in acht is genomen, deze loopt van 1 maart tot en met 31 augustus. Indien sprake kan zijn van late vervolglegels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige;
 - e. de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd binnen de looptijd van de vergunning; en
 - f. wanneer de tijdelijke voorzieningen in gebruik zijn, dienen deze ongeschikt gemaakt te worden conform de maatregelen in voorschrift 12 en 17.

Gewone dwergvleermuis

12. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - b. de bebouwing (alle woningen) dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen;
 - c. indien de openingen, zoals genoemd onder sub b, van een gevel intern met elkaar in verbinding staan is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
 - d. het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - e. de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 7 graden en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - f. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten;
 - g. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub e en f dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober;
 - h. bij een lange tijd tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden, dient de bebouwing na het ongeschikt maken permanent afgesloten te worden voor vleermuizen. De materialen die hiervoor gebruikt worden, dienen te voldoen aan sub d en moeten voldoende stevig zijn om langdurig de weersomstandigheden te kunnen weerstaan. Binnen twee weken voor de start van de werkzaamheden, dient een controle op functionaliteit van de weringsmaatregelen te worden uitgevoerd. Indien er gebreken worden geconstateerd, dient er contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voor de voortgang;
 - i. na het controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
13. Permanente voorzieningen dienen te voldoen aan het meest actuele kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12). Dit betekent onder andere dat er gelet moet worden op:
 - a. Plaatsing op minimaal 3 meter hoogte;
 - b. Plaatsing op verschillende windrichtingen zodat er verschillende microklimaten ontstaan;
 - c. Minimale interne afmetingen van 15 cm breed, 80 cm hoog en 1,5 cm diep bij meerdere lagen of 2 centimeter diep bij een enkele laag.
14. Ter compensatie van de verminderde onderzoeksinspanning dienen er vier extra tijdelijke en permanente zomerverblijfplaats voorzieningen te worden aangebracht ten behoeve van de gewone dwergvleermuis. Deze dienen conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis te worden aangebracht, waarbij de tijdelijke voorzieningen uiterlijk 1 juni 2026 geplaatst moeten zijn.

15. Werkzaamheden aan de gevels waar zich tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis bevinden dienen uitgevoerd te worden tijdens de actieve periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 oktober. De voorzieningen dienen vooraf ongeschikt gemaakt te worden conform voorschrift 12. Er dient per voorziening welke niet beschikbaar is minimaal één andere voorziening, permanent, tijdelijk of origineel, beschikbaar te zijn.

Huismus en spreeuw

16. Voor het ongeschikt maken van de nestlocaties van de huismus en spreeuw voorafgaand aan de werkzaamheden, gelden de volgende voorwaarden:
 - a. het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 4);
 - b. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode welke loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf dagen met drie of meer dagen vorst;
 - c. indien sprake kan zijn van late vervolglegels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige;
 - d. het ongeschikt maken van de nestlocaties dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de eerste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels of vogelschroot onder de eerste rij dakpannen, na expliciete vrijgave door de ecologisch deskundige;
 - e. de ecologisch deskundige dient van het ongeschikt maken verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 2);
 - f. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;
 - g. als de ecologisch deskundige op basis van het controlebezoek (onder sub d van dit voorschrift) concludeert dat er geen huismussen in de bebouwing aanwezig zijn, dan mag deze het plangebied vrijgeven voor het starten van de werkzaamheden.
17. Tijdens de isolatie werkzaamheden aan het dak en de gevel van huizen blokken waar tijdelijke voorzieningen voor de huismus hangen, dienen alle kopgevels met tijdelijke voorzieningen vrij te zijn van obstakels, waaronder opslag van bouwmaterialen en steigers. Hierbij wordt er voor gezorgd dat er per woningblok nooit gelijktijdig aan het dak en de kopgevels wordt gewerkt. Dit betekent daarom ook dat tijdens de werkzaamheden aan de kopgevels waar tijdelijke voorzieningen zijn geplaatst voor de huismus de originele of permanente voorzieningen in het dak functioneel dienen te zijn. Dit garandeert dat er voldoende voorzieningen functioneel zijn per woningblok. De werkzaamheden aan het dak en aan de kopgevels dienen voor 1 maart 2027 uitgevoerd te zijn.
18. Wanneer er steigers of obstructies geplaatst worden voor de tijdelijke voorzieningen van de huismus, dienen de voorzieningen gecontroleerd te worden op aanwezigheid van huismussen. Wanneer huismussen aanwezig zijn dient gewacht te worden tot deze de voorzieningen vrijwillig verlaten hebben. Wanneer er geen huismussen aangetroffen worden, dient de voorziening ongeschikt gemaakt te worden. Na afloop van de werkzaamheden dienen de voorzieningen binnen één week functioneel te zijn.
19. In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Hierbij is van belang dat:
 - a. tenminste de eerste drie rijen dakpannen gerekend vanaf de dakgoot (tot de vierde pannenlat) toegankelijk zijn;
 - b. tenminste twee strekkende meter dak toegankelijk wordt gemaakt voor elk aangetroffen nest;
 - c. de opening die toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen en tussen de rijen dakpannen minimaal 3,4 centimeter hoog is;

- d. de vrije ruimte (hoogte) onder de dakpan minimaal 8 cm is en bij voorkeur 10 à 12 centimeter;
- e. de ondergrond niet glad is en voldoende grip biedt voor de huismus;
- f. daken met een puur zuidelijke oriëntatie niet toegankelijk gemaakt worden tenzij deze tussen 9:00 en 15:00 beschaduwd en geventileerd zijn en geschikt bevonden zijn door een ecologisch deskundige waarbij alle aspecten onder sub h zijn afgewogen;
- g. daken met een noordelijke, oostelijke of westelijke oriëntatie geventileerd zijn doordat:
 - i) er een doorlopende luchtspouw is tussen dakbeschot en dakpannen over de hele lengte van het dak die niet volledig geblokkeerd wordt door de pannenlat op de vierde pannenrij. Dit kan bijvoorbeeld door een centimeter ventilatieruimte te laten onder deze lat;
 - ii) dakvoet en nok open zijn of geventileerd via profielen en een geperforeerde nokafwerking of open nokpan;
 - iii) de panruimte niet afgesloten wordt met isolatiemateriaal;
- h. bij het bepalen van de geschiktheid van de betreffende daken voor huismus, is het van belang om het aantal zonuren, de dakhelling, schaduwplekken op het dak, aanwezigheid van nabijgelegen leefgebied, de toepassing van wel of niet dampopen folies en de afstand tot de nestlocaties mee te nemen. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige.

20. De kolonie huismussen in het plangebied dient gedurende twee jaar te worden gemonitord, vanaf het moment dat de werkzaamheden zijn afgerond en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Uit deze monitoring moet blijken of de huismus na de werkzaamheden is teruggekeerd in het plangebied en gebruik maakt van de nestplaatsen die in de permanente situatie beschikbaar komen. Op de monitoring zijn de volgende randvoorwaarden van toepassing:
- a. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus, middels twee veldbezoeken in de periode 1 april tot 15 mei.
 - b. De resultaten van deze monitoring dienen jaarlijks vóór 1 februari van het opvolgend jaar te worden aangeleverd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.
 - c. Voornoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, waarin in ieder geval dient te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen, mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen.

Gierzwaluw

21. Alle werkzaamheden binnen de invloedssfeer van nestplaatsen en alternatieve voorzieningen van de gierzwaluw dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus. Dit betekent dat de werkzaamheden aan de desbetreffende kopgevel tussen 1 september 2026 en 15 april 2027 plaatsvinden. Hierbij is van belang dat:
- a. indien sprake kan zijn van vroege of late legfels (ter beoordeling van deskundige (voorschrift 4), ook de periode 1 tot 15 april en 1 tot en met 15 september ontzien moet worden;
 - b. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden een ecologisch deskundige (voorschrift 4) een controle uitvoert om vast te stellen dat er op dat moment geen gierzwaluwen in het plangebied verblijven. Pas als dit wordt vastgesteld kunnen de werkzaamheden aanvangen.
22. Na uitvoering van de werkzaamheden dienen ten minste drie alternatieve gierzwaluwvoorzieningen te worden gerealiseerd in de gevels of achter de kantpannen van de bebouwing. Deze voorzieningen dienen te voldoen aan de eisen die worden omschreven in het meest actuele Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12). Hierbij is van belang dat de permanente alternatieve voorzieningen:
- a. zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestplaatsen gerealiseerd worden;

- b. indien de invliegopening zich op een kopgevel en onder een kantpan bevond, dan dient deze opening weer beschikbaar te zijn na uitvoering. Dit kan door de kantpan op 21 mm afstand tot de buitenmuur te leggen in plaats van de gebruikelijke standaard 10 mm of een verlengde overstek te gebruiken voor sneldekkpannen. Zo ontstaat een invliegopening van 35 mm;
- c. de opening in een nestkast minimaal 3 cm en maximaal 5 cm hoog is bij een ronde invliegopening en circa 6 cm breed of breder en 3 tot 5 cm hoog bij een langwerpige invliegopening;
- d. een vrije ruimte (hoogte) onder de kantpan heeft van minimaal 13 cm is. En waarbij de nestgelegenheid in een nestkast een minimale bodemoppervlakte van 350 cm² en de zijwand een diagonaal van minimaal 20 cm heeft (minimaal lengte van 25 cm en breedte van 13 cm).
- e. de ondergrond van de voor gierzwaluw toegankelijke broedruimte niet glad is en voldoende grip biedt voor de gierzwaluw waarbij voorkomen moet worden dat indien gripgaas wordt ingezet, dit omhoog krult aan de randen en de invliegopening blokkeert;
- f. de nestkast of toegankelijke kantpan zo hoog mogelijk worden aangebracht (minimaal 3 meter hoog);
- g. bij voorkeur op het noorden of het oosten beschut onder een overstek of ingebouwd in de gevel;
- h. de aanvliegroute vrij is;
- i. geen losse delen bevatten. Losse delen vallen er op den duur uit waardoor de neststenen onbruikbaar worden voor gierzwaluwen;
- j. voor 15 april beschikbaar zijn.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheidstermijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 3 februari 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Woonpartners Midden-Holland. De aanvraag betreft het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan de Jacob van Lennepstraat 2A en 2-20 (even), Jacob van Lennepstraat 1-15 (oneven), Oltmansstraat 1A en 1-19 (oneven), Oltmansstraat 2-16 (even), Potgieterstraat 14-20 (even) te Waddinxveen met DSO-nummer 2025020300467. De voorbereidende werkzaamheden staan gepland te starten vanaf 1 september 2026 en duren naar verwachting tot uiterlijk 30 juni 2027. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 augustus 2026 tot en met 1 december 2027.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Het verzoek, DSO, 20250203 00467 004, 8 januari 2026 (ODH1632407);
- Het verzoek, DSO, 20250203 00467 000, 3 februari 2025 (ODH1292543);
- Aanvulling omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit - deel 3, Schenkeveld, 8 januari 2026 (ODH1632405);
- Kasten foto, Schenkeveld, 17 november 2025 (ODH1578978);
- Complex 260 Waddinxveen Activiteitenplan, Schenkeveld, 17 april 2025 (ODH1365496);
- Aanvulling omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit, Schenkeveld, 17 april 2025 (ODH1365495);
- Eerste beoordeling aanvraag omgevingsvergunning, ODH, 2025020300467, 2 april 2025 (ODH1344256);
- Complex 260 Jacob van Lennepstraat e.o. te Waddinxveen; onderzoek bouwfysica, brandveiligheid en energielabel, Cauberg Huygen, referentie: 06842-60675-04, 27 maart 2025 (ODH1578976);
- Bewonersbrief: aankondiging werkzaamheden complex 260, woonpartners Midden – Holland, referentie: - 186260000891, 13 februari 2025 (ODH1578972);
- Natuuronderzoek Complex 260 Waddinxveen, Schenkeveld, 3 februari 2025 (ODH1300430);
- Quickscans 2022 verduurzamingsprojecten Woonpartners-MH, Schenkeveld, april 2022 (ODH1300432).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 11 maart 2025 met zes weken verlengd.

Ontvankelijkheid

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is op 2 april 2025, 6 augustus 2025 en 22 december 2025 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 17 april 2025, 13 november 2025 en 8 januari 2026 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft participatie plaatsgevonden met bewoners.

Inwerkingtreding

Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

- a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
- b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Gelet op het feit dat binnen vier weken nesten en verblijfplaatsen vernietigd kunnen worden op grond van deze omgevingsvergunning, zijn wij van mening dat artikel 16.79, tweede lid, van de Ow van toepassing is. Daarom bepalen wij dat de omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken vanaf de dag van bekendmaking of terinzagelegging.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus, spreeuw en de gierzwaluw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus, spreeuw en de gierzwaluw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is.

Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j en 8.74k eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, spreeuw of gierzwaluw en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

Woonpartners Midden-Holland is voornemens om werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen aan de Jacob van Lennepstraat 2A en 2-20 (even), Jacob van Lennepstraat 1-15 (oneven), Oltmansstraat 1A en 1-19 (oneven), Oltmansstraat 2-16 (even), Potgieterstraat 14-20 (even) te Waddinxveen. Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- Vervanging van het dak;
- Voeg- en Metselwerkherstel;
- Kozijnvervanging;
- Dak-, gevel- en vloerisolatie.

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd per taak. Hierbij worden eerst alle daken vervangen en de isolatie in dak, gevel en vloer aangebracht. Vervolgens wordt er voeg- en metselwerk herstel uitgevoerd aan de kopgevels. Als laatste worden kozijnen vervangen en voeg- en metselwerk herstel uitgevoerd aan de voor- en achtergevels. Hierbij wordt er per woningblok waar tijdelijke voorzieningen aangebracht zijn nooit gelijktijdig aan het dak en de kopgevels gewerkt. Dit om te voorkomen dat de schuilmogelijkheden voor de huismus zowel onder het dak als in de tijdelijke voorzieningen gelijktijdig niet beschikbaar zijn door werkzaamheden. Dit is opgenomen in de voorschriften.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2022 is een quickscanonderzoek uitgevoerd. In 2022 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is grotendeels uitgevoerd conform de Kennisdocumenten Huismus en Gierzwaluw en het Vleermuisprotocol (2021), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen en het ochtend bezoek voor vleermuizen. De grond gebonden woningen zijn bewoond en niet meer dan drie verdiepingen hoog en zijn daarom niet geschikt voor massawinterverblijfplaatsen. Ook is aangegeven dat de spouw van de woningen al eerder geïsoleerd is. Hoewel dit verzakt kan zijn geeft dit te weinig ruimte voor een massa winterverblijf. Verder is aangegeven dat het ochtend onderzoek verkort is door onvoorziene omstandigheden. Dit heeft geen invloed gehad op het onderzoek, gezien de vleermuizen later op de ochtend invliegen. In 2024 zijn ten behoeve van een soorten management plan in Waddinxveen verdere onderzoeken uitgevoerd in de wijk. Deze onderzoeken bevestigen de resultaten voor de gewone dwergvleermuis uit 2022, met een lage vleermuisactiviteit en geen massawinterverblijven of kraamverblijven. Ook het onderzoek naar de huismus is afwijkend uitgevoerd. Het onderzoek is enkel in de middag uitgevoerd, zonder een bezoek in de ochtend. Hoewel daarmee de activiteitenpiek is gemist, werd er ook tijdens onderzoek rondes naar overige soorten gelet op nesten van de huismus, waardoor er geen nesten zijn gemist. Daarnaast zijn de resultaten in het soorten management plan onderzoek in 2024 bevestigd. In dit onderzoek zijn 18 huismusnesten vastgesteld in de gehele wijk, in plaats van de 27 huismusnesten welke in 2022 zijn gevonden. Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, spreeuw en de gewone dwergvleermuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De huismus, spreeuw en de gierzwaluw zijn in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn de volgende functies aangetroffen:

- 21 nesten van de huismus;
- één nest van de gierzwaluw;
- vijf nesten van de spreeuw.

In appendix 1 zijn de locaties van deze nesten weergegeven. De nesten van de huismus bevinden zich onder de eerste pannenrij bij de goot, het nest van de gierzwaluw onder de kantpan en de nesten van de spreeuwen bevinden zich zowel onder de kantpannen en onder de eerste pannenrij. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn de volgende functies aangetroffen:

- één paarverblijfplaats.

In appendix 2 is de locatie van de verblijfplaats weergegeven. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

De belangen van de voorgenomen werkzaamheden zijn in de aanvraag toegelicht in het document 'Complex 260 Waddinxveen Activiteitenplan' van februari 2025 en ter onderbouwing zijn bij de aanvraag de volgende documenten aangeleverd: Complex 260 Jacob van Lennepstraat e.o. te Waddinxveen; onderzoek bouwfysica, brandveiligheid en energielabel van 27 maart 2025. Samengevat gaat het om het volgende:

Volksgezondheid

De complexen binnen het plangebied zijn verouderd en voldoen derhalve niet meer aan de gestelde wettelijke eisen omtrent isolatie en ventilatie. Onvoldoende ventilatie kan leiden tot vocht- en tochtproblemen. Vocht veroorzaakt schimmels in de woningen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning enerzijds en een verhoogd voorkomen van reumatische aandoeningen en ademhalingsproblemen bij kinderen en volwassenen zoals astma, anderzijds². Door de isolatie en ventilatie te verbeteren kunnen deze vochtproblemen worden verholpen. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

Openbare veiligheid

De daken van de woningen binnen het plangebied voldoen niet aan de eisen voor brandveiligheid. De aansluiting van het hellende dak en de woning scheidende wanden dienen brandwerend te worden afgewerkt om een branddoorslagtraject tussen de woningen te voorkomen. Deze werkzaamheden zijn opgenomen in de renovatie en dragen daarmee bij aan de openbare veiligheid.

Groot openbaar belang

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 7 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO₂-uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Klimaatverandering heeft negatieve effecten op volksgezondheid en de openbare veiligheid.

Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot openbaar belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het gaat in het plangebied om woningen met een gemiddeld energielabel D, waarbij na de werkzaamheden een energielabel A is beoogd.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het doel van het project is de verduurzaming van veertig woningen, waarbij 21 nesten van de huismus, één nest van de gierzwaluw en vijf nesten van de spreeuw verloren gaan. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden.

² <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/609300022.pdf>
ODH1441987

Inrichting en werkzaamheden

Er is overwogen om via sloop en nieuwbouw de woningen te verduurzamen. Hierbij komt echter meer CO₂ vrij dan bij enkel renovatie en verduurzamingswerkzaamheden. Bovendien zouden de aangetroffen verblijfplaatsen met deze alternatieve werkwijze eveneens verloren gaan. Ook is overwogen om de renovatie werkzaamheden uit te stellen. Dit levert echter risico's op voor de openbare veiligheid omdat de structuur van het gebouw aangetast kan worden. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare periode(n) van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Dit wordt gedaan per werктаak, waarbij eerst alle daken worden gerenoveerd en de gevel en vloer isolatie wordt aangelegd. Daarna worden de kopgevels gerenoveerd. De kopgevel waar de gierzwaluw zich bevindt wordt buiten het broedseizoen gerenoveerd. Alle werkzaamheden aan de kopgevels zullen voor 1 maart 2027 afgerond zijn. Na 1 maart 2027 wordt het voeg- en metselwerk aan de voor- en achterzijde gerenoveerd. Dit is opgenomen in 'aanvulling omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit, deel 3' van datum 8 januari 2026. Daarmee worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermd soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Waddinxveen. De broedpopulatie binnen Waddinxveen wordt ingeschat op circa 100 paren. Als gevolg van de werkzaamheden gaan eenentwintig nesten van de huismus verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van het grotere netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Het aantal nestplaatsen dat verloren gaat is zonder mitigerende en compenserende maatregelen een significant onderdeel van het grotere netwerk. Door het nemen van maatregelen, gefaseerd werken en monitoring wordt een ongunstige staat van instandhouding voorkomen.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Waddinxveen. Er wordt ingeschat dat er ongeveer 50 broedparen aanwezig zijn binnen de gemeente. Als gevolg van de werkzaamheden gaat één nest van de gierzwaluw verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

De spreeuw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Waddinxveen. Er wordt ingeschat dat er ongeveer 30 broedparen aanwezig zijn binnen de gemeente. Als gevolg van de werkzaamheden gaan 5 nesten van de spreeuw verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Het aantal nestplaatsen dat verloren gaat is zonder mitigerende en compenserende maatregelen een significant onderdeel van het grotere netwerk. Door het nemen van maatregelen, gefaseerd werken en monitoring wordt een ongunstige staat van instandhouding voorkomen.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Waddinxveen. Als gevolg van de werkzaamheden gaat één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw, spreeuw en gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Complex 260 Waddinxveen Activiteitenplan' van 17 april 2025 en de gegevens van 13 november 2025.

De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe. In deze beschikking zijn verder algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan eenentwintig nesten van de huismus verloren. Voor 1 maart 2025 zijn 46 tijdelijke nestkasten van het type NK MU 11 gerealiseerd aan de gevels van de woningen binnen het plangebied. De locaties zijn weergegeven in appendix 3. In de permanente situatie worden alle daken toegankelijk gemaakt voor de huismus door deze beschikbaar te maken tot de vierde pannenlat en voor voldoende ventilatie te zorgen. Dit is opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode, voor 1 maart 2027, worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door middel van het plaatsen van spouwborstels. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Huisumus (BIJ12). De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door de werkzaamheden per taak uit te voeren, wat de effecten op de huismus zo veel mogelijk beperkt.

Huisumusnesten zijn jaarrond beschermd. De winterperiode geldt als de minst kwetsbare periode, waardoor ongeschikt maken in deze periode de voorkeur heeft. Hier zijn echter ook uitzonderingen aan verbonden. Het is verboden om de nesten ongeschikt te maken gedurende koude perioden. Een koude periode is een periode van vijf opeenvolgende dagen met ten minste drie dagen (nacht-)vorst. Gedurende deze periode is het verboden om de nestplaatsen ongeschikt te maken om te voorkomen dat individuen in rust worden verstoord en tijdens slechte weersomstandigheden gedwongen zijn nieuwe rustlocaties te vinden. In een koud, nat voorjaar is het broedsucces lager. Bij een warm najaar en een hoger voedselaanbod is de kans op vervolglegels in september groter. Een ecologisch deskundige met expertise op het gebied van de huismus dient vast te stellen of sprake is van late vervolglegels. Indien dit het geval is, dient het ongeschikt maken te worden uitgesteld totdat de ecologisch deskundige het plangebied heeft vrijgegeven.

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de onderste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. De huismus is een opportunistische soort waardoor

herkolonisatie van een gebouw mogelijk is. Huismussen kunnen bijvoorbeeld door onjuist bevestigde of verweerde weringsborstels toch invliegen of nadat de onderste drie rijen dakpannen zijn verwijderd, onder de vierde rij dakpannen kruipen. Daarom is het van belang dat de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt gemaakt is, nog functioneel zijn vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden en dat gecontroleerd wordt of huismussen de nestplaatsen daadwerkelijk hebben verlaten. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige (zie voorschriften) om vast te stellen dat er op dat moment geen huismussen in de bebouwing verblijven. De ecologisch deskundige bepaalt wanneer de bebouwing vrijgegeven kan worden voor het starten van de werkzaamheden.

Om te voorkomen dat nestplaatsen van de huismus onnodig ongeschikt zijn gedurende het broedseizoen, dient gestart te worden met de werkzaamheden binnen zeven maanden na het ongeschikt maken.

Toegankelijk maken dak

In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Per strekkende meter dak dient minimaal één nestplaats beschikbaar te zijn, waarbij rekening wordt gehouden met het territoriale karakter van mannetjesmussen en een afstand van minder dan een halve meter tot nestingen. Dit impliceert dat bij een compensatiefactor van 1:2 ten minste twee strekkende meters dak toegankelijk moeten worden gemaakt per aangetroffen nest. Onderzoek door Sovon en ecologische bureaus toont aan dat toegankelijke daken voor huismussen, ook na isolatie, afhankelijk van de uitvoeringswijze geen negatief en soms zelfs een positief effect kunnen hebben op de lokale gunstige staat van instandhouding³.

Om het risico op predatie door roofdieren te reduceren, is het vereist dat mussen dieper onder het dak kunnen kruipen dan de eerste twee rijen dakpannen. Een verhoogde panlat is noodzakelijk voor optimale ventilatie in de ruimte onder de dakpannen. Tevens kan een bolle dakpanvorm de voorkeur verdienen boven een platte variant om na isolatie voldoende ruimte te bieden. De toegang tot de ruimte onder en tussen de eerste drie rijen dakpannen moet minimaal 3,4 cm bedragen, terwijl de broedruimte een hoogte heeft van minimaal 8 cm en bij voorkeur 10 tot 12 cm. De bodem van de broedruimte mag niet glad zijn om nestvorming, uitglijden en pootverwondingen te voorkomen; plastic dient afgedekt te worden met gripgaas of hout.

Ter voorkoming van oververhitting van (jonge) dieren in de zomermaanden — met temperaturen onder het dak die structureel boven de 40 °C kunnen stijgen — is het essentieel om daken op het zuiden, waar de ruimte onder de dakpannen tot 80 °C kan oplopen, niet toegankelijk te maken. Ook oostelijk en westelijk georiënteerde daken kunnen in de ochtend en middag aanzienlijk opwarmen, vooral bij bebouwing met warmte reflecterende gevels en lichtgekleurde materialen. Donkere, niet glad geglazuurde dakpannen dragen eveneens bij aan een verhoogde temperatuur in de ruimte onder de dakpannen. Piektemperaturen op oost- of westelijke daken kunnen worden gemitigeerd door adequate dakventilatie, gerealiseerd via een doorlopende luchtspouw van dakvoet naar nok.

Indien op de vierde pannenrij een horizontale pannenlat wordt aangebracht ter beperking van toegang tot het gehele dak, dient er minimaal een centimeter ruimte onder deze lat aanwezig te zijn om verticale luchtstroming en natuurlijke trek te waarborgen. Het gebruik van reflecterende of ademende dampopen onderdakfolies met een witte bovenzijde, die wel waterkerend zijn, wordt aanbevolen. Indien dampopen folie niet mogelijk is, dient de ventilatiespouw minimaal 3 cm te bedragen om natuurlijke ventilatie te faciliteren en stil hangende lucht alsmede oververhitting van vogels te voorkomen. Lichtere OSB-platen of houtvezelplaten genieten de voorkeur boven betonnen onderconstructies vanwege hun geringere warmteopslagcapaciteit.

³ Sovon Vogelonderzoek Nederland. Rap_2023-75_Effectiviteit-van-maatregelen-voor-de-Huismus-S2022-074-LR.

Deze maatregelen zijn erop gericht om te voorkomen dat huismussen onder daken broeden en tijdens zomerse hitte sterven, evenals om nestuitval, ei sterfte en sterfte van jonge vogels te minimaliseren.

Monitoring

Monitoring van de effectiviteit van de genomen maatregelen kan worden opgelegd door het bevoegd gezag bij grootschalige projecten waarbij monitoring van groot belang is, Kennisdocument Huismus (BIJ12). Dit om bij te kunnen sturen en aantoonbaar te maken dat de getroffen maatregelen daadwerkelijk de gewenste positieve resultaten hebben. Gezien de hoeveelheid nesten en het bolwerk van meer dan 9 nesten in één woonblok dienen de permanente voorzieningen gemonitord te worden om te borgen dat geen verslechtering van de regionale staat van instandhouding optreedt. Indien de tijdelijke en permanente voorzieningen niet effectief of functioneel blijken is er gezien de grootte van de subpopulatie in het plangebied een reële kans op verslechtering van de regionale staat van instandhouding. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar de huismus uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de huismus gebruik maakt van de tijdelijke en permanente voorzieningen. De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste jaar na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de tijdelijke/permanente voorzieningen. De resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). Indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en eventuele optimalisatie. Indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord. Als blijkt dat de alternatieve voorzieningen voldoende in gebruik zijn genomen door de huismus, dan kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen. Het voorgaande hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één nest van de gierzwaluw verloren. Voor 1 maart zijn drie nestkasten van het type NK GZ 12 gerealiseerd aan de gevels van Nicolaas Beetslaan 2 tot en met 80. De locaties zijn weergegeven in appendix 3. Na de werkzaamheden worden er drie gevelstenen ingebouwd in de gevel van de Jacob van Lennepstraat 20, nabij de oorspronkelijke nestplaats. Als alternatief kan er ook voor gekozen worden minimaal drie kantpannen geschikt te maken als broedruimte. Dit is opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12).

De gierzwaluw is zeer honkvast, dat wil zeggen dat een individu elk jaar terugkeert naar exact dezelfde broedlocatie. Zelfs als deze verloren is gegaan of ongeschikt is gemaakt. De gierzwaluw heeft vaak een langere tijd nodig om te wennen aan alternatieve voorzieningen. Hierdoor kan de bezettingsgraad van alternatieve voorzieningen erg laag blijven bij onvoldoende maatregelen. Door het realiseren van een veelvoud aan geschikte alternatieve voorzieningen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 wordt de kans op ingebruikname vergroot. Het is van belang dat de alternatieve voorzieningen vindbaar zijn. Om de kans zo groot mogelijk te maken dat de voorzieningen in gebruik worden genomen worden maatregelen getroffen. Voor elke nestgelegenheid die verloren gaat, worden ten minste drie permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de directe omgeving van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. De alternatieve voorzieningen dienen conform het meest actuele Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12) te worden gerealiseerd. Dit houdt in ieder geval in dat de alternatieve voorzieningen de kenmerken en locaties van de oorspronkelijke nestplaatsen zoveel mogelijk dienen te benaderen. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften.

Spreeuw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan vijf nesten van de spreeuw verloren. Voor 1 maart 2025 zijn zes nestkasten van het type NK SP 02 gerealiseerd aan de gevels van woningen aan de Nicolaas Beethovenlaan 82 tot en met 160 en 162 tot en met 240. De locaties zijn weergegeven in appendix 3. Deze nestkasten zullen permanent beschikbaar blijven. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Voor 1 maart 2025 zijn vier tijdelijke vleermuiskasten van het type VK WS 12 gerealiseerd aan de kopgevel van Jacob van Lennepstraat 15. Deze zijn weergegeven in appendix 3. In de permanente situatie worden vier inbouwvoorzieningen ingebouwd in vier verschillende kopgevels. Deze moeten voldoen aan het Kennisdocument gewone dwergvleermuis (2024) en dus op verschillende windrichtingen hangen en minimale afmetingen van 80 cm hoog en 15 cm breed hebben. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Het ongeschikt maken van de bebouwing wordt uitgevoerd in de actieve periode, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, van de gewone dwergvleermuis. De exclusion flaps waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 7° Celsius, een windkracht van minder dan 4 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Het daaropvolgende controlebezoek moet uiterlijk zijn uitgevoerd op 15 oktober. Aangezien de exacte invliegopeningen niet van alle aangetroffen verblijfplaatsen bekend zijn, en ook vanwege het verhuisgedrag van vleermuizen binnen gevel(s) en gebouwen, dienen de gehele gevels van de woningen ongeschikt gemaakt te worden. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie meter toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van netten, folie of purschuim. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Cumulatie

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving, binnen 500 meter van af de projectlocatie, bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populaties van de betrokken soorten. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake. Wel is bekend dat Woonparters in de toekomst meerdere complexen in de buurt gaat renoveren. Bij deze projecten dient rekening gehouden te worden met eerder uitgevoerde werkzaamheden en deze dienen in tijd en ruimte gefaseerd te worden.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van oordeelmening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis. In verband met uitstel van de werkzaamheden en de opgelegde monitoringsverplichting verlenen wij de omgevingsvergunning tot en met 31 december 2029.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, gierzwaluw, spreeuw en gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking en is geldig tot en met 31 december 2029.

Appendix 1: locatie nestplaatsen huismus, gierzwaluw en spreeuw

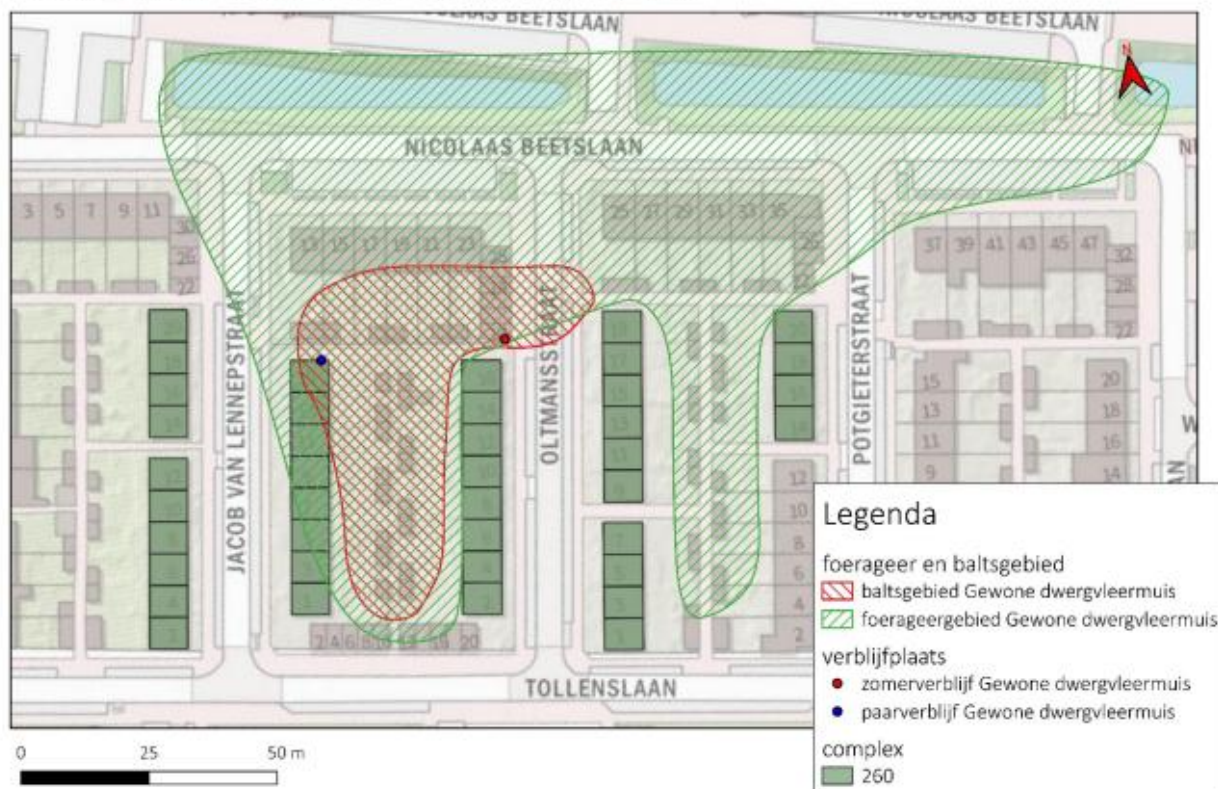

Figuren 2: broedplekken van vogels met jaarrond beschermde nesten en Spreeuw

Appendix 2: Locatie verblijfplaats gewone dwergvleermuis

Complex 260: vleermuizen 2022

figuur 3: verspreiding verblijfplaatsen, balts- en foerageergebieden van Gewone dwergvleermuis.

Appendix 3: locatie tijdelijke nestkasten huismuis en vleermuis en nestkasten gierzwaluw en spreeuw.

